

En quant a la importància científica de Sant Ramon, posà de relleu el conferenciant el gran valor doctrinal i legal de la compilació del Dret pontifici per la seva relació amb el dret civil de cada país i especialment de Catalunya.

Parlant de l'actuació social de Sant Ramon, digué que tenia tota la confiança dels Papes; era cridat a intervenir en gairebé tots els litigis eclesiàstics; treballà esforçadament en la conversió dels infidels, dictà el primer codi processal contra l'heretgia. Era conseller del rei En Jaume I, encara que aquest no sempre seguí els seus consells; com ho fou també de l'infant Pere. Tots els grans personatges de la nostra terra acudien a Sant Ramon, qui era ensems el qui componia amistosament, segons consciència, litigis de moltes famílies, era nomenat executor de testaments (com del mateix Jaume I i d'alguns bisbes), i tenia afectuosa relació amb tots els homes eminents de la seva època. Aquest extraordinari prestigi era degut a la fama d'home de seny, d'exquisida prudència i provada saviesa; i tot això venia aureolat amb la santedat de Sant Ramon.

L'advocat Dr. Josep O. Anguera de Sojo donà la darrera conferència, tractant de la «*Summa de poenitentia et matrimonio i les Summes de l'edat mitjana*».

Amb ingeniosa argumentació fa dos escolis, no prenent donar-los altra valor que el d'un assaig, a la doctrina exposada pel P. Teetaert: a) Conveniència d'estudiar paral·lelament la doctrina de la penitència deprecativa amb les tradicions hebraïques; puix aquesta forma penitencial es troba més enllà del segle i del Cristianisme. Ho explica dient que els primitius cristians freqüentarien encara la sinagoga i el temple de Jerusalem. Aquesta penitència es troba en els rituals hebraïcs i comprèn: *Confessio oris*, *contritio mentis* i *propositum non reincidenti* (Confessió oral, contrició de cor i propòsit de no recaure); però sempre en sentit deprecatori. Fa notar algunes semblances entre certes oracions hebrees i altres cristianes. b) En la doctrina de Sant Ramon no es distingia el fur intern del fur extern.

Fa veure l'oportunitat de la penitència pública (que en l'època en què l'Església no era encara reconeguda per l'Estat, reserva — diu — la unitat cristiana), de la penitència «tarifada» i de la commutació de la penitència per peregrinacions, fetes amb distintius d'humilitat.

Quant a la *Summa* de Sant Ramon, diu que el tractat de matrimoni hi fou afegit, motivat per les repetides consultes que el Sant rebia, i fou tret «ex auctoritatibus certis», d'autors provats, als quals ell personalment havia tractat a Bolonya.

Fa notar que el mèrit de Sant Ramon en la «*Summa de casibus*» està en què introdueix la jurisprudència en una qüestió jurídica: dona normes clares i precises contra els «ballesters» i «sagitaris», diu que la guerra solament és justa quan es fa contra els pobles qui no poden servir la pau, i vénen amb títol de serviment, o ens vénen a pendre el nostre patrimoni. Assenyala els límits justos en la imposició de tributs i en la usura. Sant Ramon és en la teologia moral el que és Sant Tomàs en la dogmàtica, sense que això impliqui cap paral·lelisme entre ambdós Sants, per haver-hi entre ells diferències enormes. Cita el Sr. Anguera com una glòria de Sant Ramon la fundació d'escoles d'alarb i hebreu, i l'haver seguit respecte els gentils el mateix mètode que després seguí Sant Tomàs.

Mélanges Paul Fournier (1)

VALLS I TABERNER, F.: *Le juriste catalan Pierre de Cardona, cardinal de l'église romaine sous Alexandre III* (1929, pàgs. 743-746). Notes biogràfiques d'aquest personatge mort abans de 1185.

TARRÉ, Jean: *Sur les origines arlésiennes de la collection canonique, dite Hispana* (1929, pàgs. 705-724). Explica i referma la seva tesi sobre les fonts de la legislació eclesiàstica a la província de Tarragona.

Miscel·lània Patxot (2)

Aquesta Miscel·lània internacional ha estat dedicada al Sr. Rafael Patxot i Jubert per amics seus i admiradors de la seva obra d'home de ciència i de Mecenes. És en aquest darrer aspecte que ell ha fundat, la *Institució Patxot* d'investigacions científiques, especialment de temes rela-

(1) *Mélanges Paul Fournier*. De la Bibliothèque d'histoire du droit publiée sous les auspices de la Société d'Histoire du Droit. Paris, Recueil Sirey, 1929. LXIV + 812 pàgs.

(2) *Miscel·lània Patxot*. Estudis de dret públic. Barcelona, Llibreria Verdaguier, 1931. XV + 462 pàgs.